

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZIU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Dim. G. Maxim. — Cetățenia de onoare după legea de naturalizare din 1924.

Jurisprudența Română. — Curtea de Apel din Craiova secția I.

Faliment. — Sentința de declarare. — Executare. — Cerere de suspendare în apel.

(Iosif Iăger cu judecătorul juridic).

Tribunalul Fălciței. — Avocat. — Contrasemnarea acțiunilor la tribunale. — Cărți de judecată. — Apel. — Dacă se poate cere suspendarea.

(Paraschiva Țidante cu Mihail N. Rusu).

CETAȚENIA DE ONOARE

după noua lege a naționalității române din 1924

1). *Manifestarea umanității ca o individualitate proprie în raport cu naționalitățile. Ficțiuni ca expresiune, umanitatea ca și naționalitățile, sunt realități cu scopuri anumite. Importanța națiunii ca corp constituit. Părerile lui I. C. Brătianu, Michélet, Eminescu. Statul ca formație organică îndestulător dezvoltării individului.* 2). *Rezultatele favorabile ale spiritului de umanitate. Străinii dușmani și cei generoși cari acordă prisosul activității lor în interesul propriu al altei națiuni. Recunoștința față de acești ultimi străini a dat naștere instituției cetățeniei de onoare. Fundamentul și dezvoltarea instituției.* 3). *Publiciști și oameni politici străini în actele lor importante pentru realizarea unirei Valahiei cu Moldova: Gladstone, Roebuck, Jules Michelet, Edgard Quinet, Ioan Uricini, Paul Butarlard și Alexandru Vaillant. Naturalizarea lor de Camera generală constituantă română. Scurt istoric a actelor lor generoase pentru cauza Românilor.* 4). *Naturalizările lui Carol Davila și C. Hurmuzachi cu dispensă de stagiu și ca recompensă națională.* 5). *Cetățenia de onoare bine definită este acordată întâia oară Generalului Berthelot. Măreția actelor sale, ilustrate în Camera de d-l Profesor Iorga. Entusiastele discursuri în Senat ale d-lor: Ministru Al. Constantinescu și Profesor Pangrati.* 6). *Cetățenia de onoare a orașului București acordată de Consiliul comunal: d-rei Miss Linsch, Mareșalului Joffre*

și Generalului Pietro Badoglio. Deciziile respective privitoare la meritele lor. 7). *Cetățenia de onoare în legile: Ardealului, Bucovinei și vechiului imperiu Rus. Dispozițiunile legale.* 8). *Dispozițiunile privitoare la cetățenia de onoare din legea română din 1924. Art. 29 și 30 privitoare la cetățenia română de onoare. Art. 31 privitor la cetățenia de onoare dată de județe sau comune. Necesitatea ce este de a se reglementa riguros condițiunile acordării de către județe sau comune.*

1). *Mari eugetători, altruști și doritori ai triumfului ideilor și sentimentelor de umanitate, în politica internațională a popoarelor, au propus reunirea Statelor sub o autoritate universală, astfel ca întreaga omenire să formeze un singur imperiu. Această tendință, ca ideal al viitorului, a fost urmărită mai cu seamă de filosofii secolului trecut, în special de Bluntschli, care a fost inspirat de aceleași dorințe când a spus: „O politică internațională nu este perfectă dacă nu este în același timp internațională sau mai bine zis umană. Ambii termeni nu sunt de loc contradictorii, pentru că aceeași natură umană unește popoarele în această mare umanitate, a cărei culori sunt strălucite și variate”¹⁾.*

Neapărat că între argumentele ce se aduc spre a se ajunge la necesitatea coalițiunii popoarelor este și asigurarea ce se dă că, într'o asemenea coalițiune, individul va putea să se desvolte mai normal și va putea deci ajunge la gradul cel mai mare de perfecțiune.

Teza profesată de filosoful german a fost mult discutată, și chiar în ultimul timp am văzut într'un ziar recent că doi profesori universitari români: d-nii Bogdan-Duică și Mehedinți au dus o polemică interesantă asupra aceluiaș subiect: „națiune și omenire”. Pe când cel dintâi crede că noțiunea „omenire” este o realitate și nu o abstracție,

1) Bluntschli, «Théorie générale de L'Etat» pag. 39

cel de-al doilea o eliminează, considerând-o ca o simplă abstracție, când nu o privim ca o sumă de națiuni ¹⁾.

Dacă înlăturăm consecințele rele ce le-a adus marile războaie sub raportul înrâurii antagonismului între popoare, ca rezultat a revendicărilor juste de teritorii ce au avut loc, și observăm tendința continuă spre a se ajunge la realizarea unei păci perpetue și a unui trai comun în liniște și prosperitate, ajungem ușor la soluțiunea că umanitatea privită în mod general, se manifestă astăzi în mod concret, ca o individualitate proprie și bine determinată. În urma aplicațiunii teoriei pusă de *Wilson*, care a avut ca țintă și a ajuns de a îndruma popoarele după rasă, limbă și aspirațiuni, am văzut că Marile Congrese Europene ce s'au succedat au lucrat în numele omenirii. Și, în adevăr, ce însemnează altceva Societatea Națiunilor, al cărei pact, reglementat prin Tratatul dela Versailles, are de scop de a desvolta cooperarea între națiuni, garantarea păcii și siguranței lor și a deprinde naționalitățile a se respecta între ele?

Astfel, putem chiar zice că prin pactul Societății Națiunilor, omenirea a căpătat o personalitate juridică, sprijinită pe respectul grupărilor naturale de oameni, pe naționalități, și pe respectul datorit libertății la care are drept fiecare naționalitate ²⁾.

Astfel, în timpurile moderne, omenirea ca și naționalitatea, ficțiuni ca expresiune, dar și una și alta în concepția lor actuală, sunt privite ca realități menite, ca pe căi diferite, să continue a-și îndeplini scopul: cea dintâi, ca asociațiune, fiind indispensabilă fericirii popoarelor, în problema aranjării ori cărei discordii dintre naționalități; și cea a doua pentru a face ca gruparea de oameni ce cuprinde să ajungă la realizarea idealului vieții prin muncă statornică, îndeplinirea datoriei și garantarea dreptului fiecăruia.

1) Scurta dare de seamă a d-lui *Brănișteanu*, în ziarul «Adevărul». D-sa spune: «Prima instituție morală internațională a fost Bise-ica creștină. Idealul pentru care a fost creată n'a fost încă atins, dar omenirea face pași tot mai gigantici spre dânsa cea ce însemnează că a existat și înainte de ea, că este adică o realitate».

2) Sunt diferite manifestări și în trecut, cari dovedesc concretizarea omenirii ca o realitate și nu numai ca abstracție. Astfel: «Crucea roșie», «Tratatul de la Paris din 1856», Tratatul pentru muncă», deosebit de „Lig Națiunilor”. Și fiind că relevăm această ultimă instituțiune, ne facem o datorie de a menționa strălucita apărare pe care a făcut-o Țărei eminentul nostru Ministru al legației române din Londra, d-l *N. Titulescu*, în chestiunea reclamațiunii optanților unguri din Transilvania contra reformei agrare. A se examina lucrarea: «La réforme agraire en Roumanie et les optans hongrois de Transylvanie devant la Société des Nations», Paris, Jouve et Cie, 1924, 190 pagini.

Dar în studiul nostru ne interesează națiunea ca corp constituit, ca stat. Și din acest punct de vedere, organismul social, Statul, cu toate bunurile sale: patria, limba, religia, moravuri, comunitatea de interese, nu sunt oare suficiente, ca prin guvernul ce-l dirijă, să asigure dezvoltarea vieții individuale? Este absolută nevoie de o organizare comună a întregii omeniri ca să se ajungă la acest rezultat?

Chestiunea naționalităților a ocupat totdeauna spiritele luminate. Și, la începutul renașterii țărilor dunărene, a Principatelor, oameni superiori cari se luptau pentru unirea și aducerea lor pe calea civilizațiunii apusene, căutau să întărească simțul național. În câteva articole, publicate în vechiul ziar „Românul”, încă în 1857, *neuitatul I. C. Brătianu* se întreabă: „Naționalitățile sunt ele oare elemente fi-rești și trebuincioase ale omenirii sau numai niște forme trecătoare? Și, după ce, prin argumente solide, arată că împărțirile speciei umane sunt spre folosul ei, adaugă: Treptele scării acesteia sunt: căminul domestic, națiunea, familia generică și gin-ta. Omul suge la sânul mamei sale cea dintâi viață morală, pe genunchii tatălui său primește întâia rază care îi luminează inteligența, și în cercul Co-munei învață a iubi pe semenii săi. În urmă, îl ia patria pe aripele ei ca să'i arate un orizont despre care nu visase, îl face a simți că bate în pieptul său inimele mai multor milioane de oameni, înțelege solidaritatea și frăția, este gata a se jertfi, este sa-crat cetățean“ ¹⁾.

„Nu înecați o națiune, a zis celebrul *Michelet*, căci rupeți o coardă a harpei, prin care Dumnezeu ne face să auzim coardele lui cele armonioase“.

Nu există, a zis neîntrecutul *Eminescu*, o civilizație umană generală, accesibilă tuturor oamenilor în acelaș grad și în acelaș chip, și fiecare popor 'și are civilizația sa proprie, deși în ea intră o mulțime de elemente, comune și altor popoare ²⁾.

Toemai antagonismul care va exista totdeauna între popoare dovedește că omenirea nu poate merge spre progres, întrupată sub acelaș sceptru, că Societatea Națiunilor este bine venită de a înlătura sau cel puțin a atenua acest antagonism; și, că fiecare Stat sau naționalitate este îndestulătoare, ca formațiune organică, spre a da maximum de dezvoltare individului. Fiecare Stat se poate desvolta în mod natural, organic, după propriile sale puteri: locuitorii lui au la îndemână toate mijloacele prin-cioase ca să poată progresa în liniște, potrivit aptitu-dinilor și mijloacelor de existență. Și, apoi, Statul este îndestulător ca să se ajungă treptat spre per-

1) «Românul», 1857, No. 21—33.

2) *Eminescu*, Opere complete, pag. 544.

fecțiune, pentru că este imposibil de a se găsi forța care să întrunească toate Statele laolaltă, și să le impună o lege organică.

Este adevărat că în condițiunile mai mult sau mai puțin favorabile în care se exercită acțiunea indivizilor în Stat, se poate întâmpla ca parte din ei să fie învinși; să n'ajungă la scopul și ținta la care ar trebui să'i conducă meritele și munca lor desăvârșită; să aibă într'un cuvânt tristul prilej de a se lupta cu invidia sau dușmănia, porniri care îi răpun; dar, aceste rare excepțiuni nu pot înlătura faptul clar și vizibil al suficienței Statului pentru ea în general individul să'si desvolte situațiunea sa, potrivit facultăților și mijloacelor cu care este înzestrat.

2). Dar acest spirit de umanitate care a pătruns în politica Statelor, dacă n'a putut aduce drept rezultat înfrățirea popoarelor, sub un sceptru comun, așa precum dorește idealistii, a avut, totuși, înrâuriri însemnate în decursul veacurilor.

În primul loc, chestiunea socială, care frământă de atâta timp popoarele, sub impulsul acestor idei umanitare, a găsit deslegări în multe state, așa că relațiunile strănse ce trebuie să existe între capital și muncă, între producător și consumator, sunt pe cale de a fi rezolvate în interesul comun. Dar acest spirit de umanitate, socotim că întărește și mai mult iubirea de neam, sentimentele naturale a fiecărui popor de a veghia neîncetat la conservarea naționalității și datinelor sale, de a apăra cu sfințenie pământul strămoșilor, căci, după cum a zis un distins cugetător: sufletul celor vii nu este decât prelungirea sufletului celor morți¹⁾.

Astfel, în chestiunea străinilor caută să nu primească în cetățenie pe cei periculoși, cari răspândesc principii subversive și dăunătoare instituțiilor locale. Dacă sunt însă străini cari vin cu dușmănie, sunt și străini generoși cu idei înaintate, cari, fără a înceta să aibă tot interesul și atențiunea pentru propriul lor Stat, și îndreaptă activitatea mai departe, sunt atinși de meritele sau acțiunea vrednică a unui alt popor, admiră talentele sau virtuțile lui, îl descrie în termeni elogioși, sau chiar îl ajută în desvoltarea mai departe în lupta pentru realizarea unei opere necesare progresului. Alții, pătrunși de dreptatea cauzei, fac sacrificiul persoanei și a

măreței lor situațiuni, luptând chiar pe front în favoarea țării pe care o iubesc, în contra unui dușman comun.

Toți acești oameni superiori, cari, după ce se disting prin fapte eloquente în patria lor de origină, contribuiesc cu prisosul activității lor binefăcătoare, în interesul propriu a altei națiuni, în ciuda egoismului și a pasiunilor, care, din nenorocire, domnesc mai cu seamă în urma marelui război, sunt înconjurați de recunoștință și diferite onoruri de țara amică, cătră care și-au întreprtat atențiunea.

Îată cum în viața unei națiuni se resimte spontan recunoștința față de un străin; locuitorii dela mic până la mare, au cu toții pe buze numele străinului generos care a contribuit la progresul sau victoria țării. Intre alte onoruri, Statul ce a fost atât de bine servit, știind cât de scump îi este titlul de cetățean, îl dă onorific binefăcătorului, ca omagiu cel mai sincer al sentimentului de iubire ce îl poartă locuitorii săi. Este bunul cel mai prețios al națiunei.

În acest mod, credem, că s'a desvoltat cetățenia de onoare.

3). În prima jumătate a secolului trecut și chiar în urmă atât în Principatele dunărene cât și în apusul european nu era cunoscută cetățenia de onoare propriu zisă. Totuși, găsim că *Jean Jacques Rousseau* a fost proclamat cetățean de onoare al Genevei.

Persoanelor străine ce trebuiau distinse li se acorda naturalizarea. Astfel Spania a acordat naturalizarea cea mare lui *Wellington*; Camera franceză a dat deasemenea naturalizarea cea mare cu toate drepturile civile și politice marelui poet al Germaniei *Schiller*¹⁾.

Înainte de Unire, Camera din București a votat naturalizațiunea cea mare lui *Vegezzi Ruscala*, iar cea de dincolo de Milcov a votat-o pentru *Saint-Marc de Girardin*.

După anul 1857, o serie de publiciști și oameni politici superiori din apus, familiarizați cu afacerile Principatelor dunărene și cunoscând instinctele generoase ale generațiunilor Românilor dela Dunăre, au luptat pe toate căile, atât în Parlamente, cât și prin scris, în cele mai de seamă ziare europene și prin scrieri originale pentru independența și unirea Principatelor. *Gladstone* și *Roebuck* au ridicat în mai multe rânduri glasul lor autorizat în Camerele engleze, iar la 4 Mai 1856, cel din urmă a cerut în Camera Comunelor, ca Anglia să protejeze pe români, un popor liber, cari au origină particulară — imperiul roman — și au fost uniți cu Turcia numai în baza unui tratat, și nu prin cucerire, așa că au

1) «Desbaterile Senatului României», 1865, No. 17, pag. 129.

drept de a cere să fie protejați în dorințele exprimate prin organele Divanurilor¹⁾. În urma discursurilor lor atât de favorabile și cu influență desăvârșită în rodnicul rezultat obținut, mai multe orașe din țară au trimis străluciților filo-români adrese de mulțumire²⁾, Gladstone a mers și mai departe, propunând, în urma tratatului dela Paris, în 1857, în Camera Comunelor, a se trimite Reginei Victoria o adresă favorabilă unirei Principatelor³⁾. Când Românii, aflați la Paris, și-au prezentat o adresă de mulțumire, cu chipuri și costume românești, acest mare bărbat le-a răspuns: „Acum iubesc mai mult poporul român, căci văd că nu numai că suferă, ci încă simte frumosul“⁴⁾.

Saint-Marc Girardin a publicat în „Revue des deux Mondes“ și în „Journal des débats“, între anii 1857—59 diferite articole foarte favorabile privitoare la unire. „In măsură ce Poarta, zice dânsul, va vedea mai de aproape chestiunea în ce privește unirea Principatelor, se va convinge că supuși bine administrați și vasali mulțumiți de condițiunea lor, sunt o forță mai sigură decât vecini cari linguseșe pe acei cari speră să'i moștenească“⁵⁾.

Publicistul *Paul Bataillard*, în Mai 1849, a combătut cu tărie principiile tratatului dela Balta-Liman, încheiat între Rusia și Turcia, prin care se lesființa autonomia țărilor dunărene, și se hotărî ca Domnii să fie aleși de Sultan și Țar, luându-se Românilor, după cum spunea distinsul scriitor, și ultimele rămășiți ale existenței naționale, pe care Regulamentele organice le lăsase, și care cu toate aceste fusese o condică rusească impusă în 1831“⁶⁾.

Alături de *Edgard Quinet*, se ilustrează în deosebi *Ioan Enrich Abdolonyme Ubicini*, a cărui nume figurează în toate actele cele mai importante înaintea Unirii, care au provocat renașterea și progresul ambelor țări. În „L'Etoile du Danube“, „Revue des deux Mondes“, și mai cu seamă în „La Question des Principautés devant l'Europe“, profesează cu căldură în diferite articole, în 1858, unirea Principatelor. Interesul viu ce'l purta Românilor se vede în

special în importanta sa lucrare: „Les origines de l'Histoire roumaine“, Paris, 1886“¹⁾.

Încă din 1858, lumea intelectuală din ambele Principate și dădea seamă de marele rol ce l'a avut acești mari filo-români în realizarea dorinței Divanurilor. În ziarul „Românul“, printr'un entusiast articol „Cine caută spre străini“, se arată că toți acești binefăcători străini, cari au lucrat pentru ambele țări, n'au primit nici măcar o epistolă de mulțumire²⁾.

Numai după câți-va ani, la 7 Martie 1867 se publică legea pentru încetățenirea lor în cuprinderea următoare:

„Se acordă dreptul de cetățeni români d-ilor: *William Fw. Gladstone, John Arthur Roebuck, Jules Michelet, Edgard Quinet, Saint-Marc Girardin, Ioan Enrich Abdolonyme Ubicini și Paul T. Bataillard*.“ Acest drept le-a fost acordat în unanimitate de Camera generală constituantă. Ubicini vorbește cu mare satisfacțiune, în opera sa despre marea naturalizare română ce i s'a acordat și despre care i s'a comunicat printr'o scrisoare de amicul său Ștefan Golescu³⁾.

Trebue, apoi, dat o deosebită atențiune distinsului Profesor al Liceului Sft. Sava, *Alexandru Vaillant*, care a obținut marea naturalizare română și a fost un apreciat filo-român. În lucrarea sa: „L'origine, le langage, la Géographie et l'Histoire des peuples de la langue roumaine“, și exprimă în special sentimentele sale binevoitoare țarei⁴⁾.

4). *Doctorul Carol Davila* a dat o desvoltare deosebită serviciului medical din țară, Din sânul Școlii de medicină ce a înființat, s'a răspândit în țară medici, cari au adus ajutoare meideale și consolație morală populației rurale. Camerile legiuitoare și-au acordat în 1865 naturalizațiunea cea mare, ca recompensă națională, ca o datorie de onoare, pentru francezul, care prin sacrificiile sale, prin probele ce a dat de afecțiune pentru țară, a câștigat titluri de recunoștință. Este iarăși de semnalat primirea cu entusiasm a lui *Const. Hurmuzachi* în Adunarea electivă a Moldovei, în Decembrie 1858, cu toată contestația făcută contra'i. Mihail Cogălniceanu, s'a ridicat în favoarea distinsului bărbat care a scris marele act de la 1857, spunând: „Națiunea îi plătește un tribut de recunoștință. Pe când în o tris-

1) «Acte și Documente relative la Istoria renașterei României», VII, pag. 152.

2) Idem, p. g. 208.

3) Idem, vol. V, pag. 726.

4) Idem, vol. VII, pag. 262.

5) A se vedea în special articolul privitor la unirea Principatelor: «Acte și Documente», op. cit. VII, pag. 901; VIII, pag. 692 și 1030.

6) «La Moldo—Valachie dans la manifestation de ses efforts et de ses voeux» Revue de Paris, 1856, pag. 416, 293 și urm; Les «Principautés de Valachie et de Moldavie devant le Congrès», Paris, 1886; Acte și Documente, III pag. 472 și urm.

1) Acte și Documente, VII, pag. 66.

2) «Românul» No. 96 din 1928, «Acte și Documente», VII, pag. 1126.

3) «Monitorul oficial», 1867, pag. 383. În «Monit. oficial», din 1868, pag. 927 se vede un decret pentru deschiderea unui credit de 130 galbini pentru materialul necesar diplomelor de naturalizare.

4) «L'Etoile roumaine», No. 62, 18 mars 1886.

urmăreau ca oameni eșiți din lege, familia Hurmuzache ne-a deschis ușile casei sale cu cel mai mare patriotism¹⁾.

5). Din cele expuse se poate deduce că până în timpurile mai noi, străinilor cu merite excepționale, li se acorda naturalizarea, întru cât nu era încă în țară bine definită cetățenia de onoare, cu consecințele privitoare la înlăturarea drepturilor politice.

Ca semn al recunoștinței țării, și eminentelor servicii aduse în timpul marelui război, și în momente grele pentru neamul românesc, s'a dat prima oară *Generalului Berthelot* cetățenia de onoare. În opera grea a revanșei naționale, a spus d-l *Iorqa* în Camera deputaților, inițiatorul acestei mărețe recompense, un rol de căpetenie față de cotropirea germană, ca îndemnător și organizator l'a avut *Generalul Berthelot*, pe care l'am putut saluta și în momentul când Regele reintra în Capitala Sa, și în acela când El și-a pus pe frunte coroana de oțel în vechiul scaun de domnie al lui Mihai Viteazul. Credem că este bine să-i dăm cetățenia de onoare și să legăm de pământul nostru pe acel a cărui inimă e de mult legată de dreptul nostru și de jertfa noastră²⁾.

După propunerea Președintelui, Camera a acclamat în unanimitate, la 24 Octombrie 1922, legea propusă³⁾.

Tot în aceeași zi, după propunerea Ministrului de agricultură, d-l *Al. Constantinescu*, Senatul a votat deasemenea în unanimitate legea prin care se acorda *Generalului Berthelot*, cetățenia de onoare și lotul de pământ. Nu pot fi uitate entuziasmul și sentimentele sincere de atențiune manifestate de maturul Corp în momentele când d-l *Profesor Pangrati* a arătat, în expresiuni alese, marele rol ce l'a jucat cetățeanul nostru de onoare pe câmpul restrâns de luptă al țării noastre, unde, alături de soldații noștri, a suferit și a luptat și nu s'a îndoit niciodată, nici de dreptatea cauzei noastre, nici de sfârșitul eforturilor noastre⁴⁾.

Admiratori și evocatori a acestor momente su-

blime din viața poporului nostru, exprimăm ilustrului ostaș, căruia i s'a acordat suprema marcă de recunoștință și respectuoasele noastre omagii.

6). Deși nelegiferată, Comisiunea interimară din București a acordat în ultimul timp, cetățenia de onoare a orașului câtor-va persoane.

În 1920, după propunerea d-nei *Zoe Dr. Romniceanu*, ca atențiune de recunoștință, pentru acte filantropice, prestate pentru populația și copiii săraci ai Capitalei, de către misiunea Crucii roșii Americane, s'a acordat d-rei *Miss Linsch*, care era în fruntea acestei misiuni cetățenia de onoare a Orașului București¹⁾.

Tot în 1920, aceeași Comisiune, cu ocaziunea vizitărei Orașului de către ilustrul *Mareșal Joffre*, l'a proclamat în unanimitate ca cetățean de onoare și a decis ca piața din fața acestui parc să poarte pe viitor denumirea de Piața „Mareșal Joffre“²⁾.

Și, în fine, în 1921, cu ocaziunea decorării Orașului București cu Crucea meritului de război, pentru conduita eroică păstrată în timpul războiului și a ocupațiunii inamice, distincțiune făcută prin *Generalul Pietro Badoglio*, Comisiunea interimară l'a proclamat cetățean de onoare al Capitalei³⁾.

7). În legiurile străine, după cât am putut observa, se vede reglementată cetățenia de onoare în vechia lege comunală austriacă și în legea civilă rusă din 1899.

În Ardeal cetățenia de onoare a existat numai ca o instituție de fapt, fără să acorde drepturi anumite. Legea comunală nu prevede nici o dispozițiune⁴⁾. Aflăm că a fost obiceiul de a se acorda cetățenia de onoare a comunelor.

În legea comunală pentru Bucovina, aliniatele ultime ale articolelor 8 și 9 glăsuiesc:

„Comunele orașenești pot conferi cetățenilor austriaci cari și-au câștigat merite deosebite dreptul de cetățean de onoare; alte comune dreptul de membru de onoare“.

„Cetățenii de onoare, respectiv membrii de onoare, au, în afară de dreptul electoral, toate drepturile

1) «Acte și documente relative la Istoria Renașterii României» VI, 1, pag. 63; VIII, pag. 190.

2) «Desbaterile Adunării deputaților»; Monitorul of. No. 31/1922 pag. 632.

3) «Se acordă Generalului Berthelot, cetățean de onoare român, în deplină și absolută proprietate, în mod gratuit, ca semn de recunoaștere a neprețioaselor sale merite față de poporul român, un lot de pământ din cele rescrvate de Stat prin legea de expropriere împreună cu clădiri, în locul și întinderea ce se vor alege de Ministrul de agricultură». (Monit. oficial, idem, pag. 632).

4) Desbaterile adunării Constituante a Senatului. Monitorul oficial No 16 din 26 Oct. 1922, pag. 194.

1) Decisia data de Comisia Interimară a Comunei București No. 318 din 15 mai 1920 sub prezedința D-lui D-r *Gh. Gheorghian*.

2) Idem No. 482 din 20 Aug. 1920 sub d-l *D-r Gh. Gheorghian*.

3) Idem No. 124 din 25 mai 1921 sub d-l *D-r Gh. Gheorghian*. Deși se crede că *Lueger* vestitul Primar al Vienei a fost proclamat cetățean de onoare al Bucureștiului, faptul n'a avut loc. Cu ocaziunea onorurilor ce i s'a făcut, sa dat numai numele său străzei Fântanei din Capitală.

4) Articolul XXI al legii din 1886: „Despre municipii“ Bulet. Ministerului de Interne. Supl. I.

cetățenilor, *respectiv* ale membrilor comunali, fără ca să fie părtași la obligațiunile lor¹⁾.

Prin legea menționată rusă, iarăși se prevede primirea străinilor ca cetățeni de onoare a orașelor:²⁾

Art. 826 (Cont. 1899). „Străinii învățați artiști, capitaliști, comercianți și stăpâni de stabilimente importante manufacturiere și de fabrici, chiar dacă nu au intrat în supușenia rusească, pot fi primiți personal între *orașenii de onoare*, când examinând folosul așteptat dela ei, ministerul acordă acest lucru. In acest caz privilegiul de orașean de onoare se acordă prin ucazuri speciale, publicate de Senatul ocârmuitor“.

Art. 827: „Cei cari au ajuns orașeni de onoare pot cere să fie recunoscuți cetățeni de onoare ereditari, dar cu condiția ca mai întâi să capete supușenia rusească și dacă au trăit timp de 10 ani ca orașeni de onoare, cu aprobarea autorităților. Acei străini cari nu au depus jurământul de supușenie rusească, dar au trăit 10 ani ca orașeni de onoare, pot cere să se acorde orașenia de onoare pentru copiii lor, ca ereditară, dacă acești copii au intrat în supușenia rusească“.

8). Legea română asupra naționalității din 1924 este cea dintâi care a reglementat, la noi, cetățenia de onoare a națiunii și cea acordată de Consiliile județene sau comunale.

„In afară de condițiunile statornicite la art. 7, spune articolul 29 din lege, cetățenia română, sub titlul de *cetățenie de onoare*, pentru servicii excepționale aduse țării și națiunii, se poate acorda, la propunerea guvernului sau a inițiativei parlamentare, de Adunările legiuitoare, cu majoritate de două treimi din numărul votanților“.

In Adunările legiuitoare n'a provocat nici o discuțiune această dispozițiune care este complectată prin articolul următor:

Art. 30: „Exercițiul drepturilor politice pe temeiul cetățeniei de onoare nu se poate dobândi decât cu autorizarea Consiliului de miniștri, după ce beneficiarul dovedește că nu mai ocupă în țară străină nici

o funcțiune publică și că s'a lepădat de supușenia Statului al cărui național era“.

Astfel, cetățeanul de onoare pentru ca să devină cetățean deplin este scutit de stagiul comun, prescris de articolul 7, și de celelalte îndatoriri prescrise de acel articol, privitoare la dovedirea bunei purtări și a mijloacelor de existență, fiind presumat că dacă are o situațiune atât de distinsă, împlinește și aceste cerințe legale. El vine deadreptul cu cerere în acest scop la Consiliul de miniștri, fără a mai trece pe la Comisiunea de naturalizare.

Chestiunea cetățeniei de onoare conferită de Consiliile județene sau comunale fiind discutată în Senat, a dat loc la unele obiecțiuni a d-lui senator *Popovici*, care a arătat că această distincțiune se dă prea ușor și că ar trebui acordată numai pentru fapte excepționale acelor cari o merită¹⁾. Ministrul justiției d-l *Mârzescu*, a confirmat acest fapt, arătând că în Basarabia, după revoluțiune, în primele timpuri după unire, s'au acordat cetățenia comunală de onoare pentru acte de generozitate, pentru fapte mai puțin satisfăcătoare, de deșărtăciune, la cea dintâi donațiune, ori de cine ar fi fost făcută și oricare ar fi fost quantumul ei, comunele fiind înclinate pentru acordare de asemenea cetățenie²⁾.

După lămurirea ce s'a dat că cetățeanul de onoare al județului sau comunei nu poate uza de beneficiul articolului 30, ca să poată obține dela Consiliul de miniștri calitatea de cetățean, cu drepturi politice, ei că dânsul trebuie să uzeze de procedura comună a naturalizării, s'a menținut articolul așa precum era prevăzut în proiect și anume:

Art. 31: „Cetățenia de onoare acordată străinilor de Consiliile județene sau comunale n'are nici un efect asupra naționalității. Nici într'un caz ea nu poate fi acordată decât în condițiunile stabilite de legea administrativă și pentru servicii excepționale aduse județelor sau comunelor“.

Guvernul ocupându-se tocmai acum cu organizarea administrativă a județelor și comunelor, este de sperat că va lua în discuțiune și această chestiune, pentru ca prin măsuri riguroase să se îndrumeze Consiliile județene și comunale de a acorda aceste distincțiuni numai acelor străini cari au făcut sacrificii reale și au arătat un atașament sincer, iar nu celor cari prin favoruri caută să-și aroge în viața publică titluri și o importanță, pe care niciodată n'ar fi trebuit să le aibă și să le fie tolerată.

Dumitrie G. Maxim
Președinte la Curtea de Apel

1) „Expunerea de motive, rapoarte la legea naționalității“ 1924, București, pag. 145.

2) Idem, pag. 146.

1) In articolul 33 al zisei legi, se prevede că in orașe acordarea dreptului de cetățean de onoare in Bucovina este de competența Comitetului comunal, in cele l'alte comune a dreptului de membru onorar. Deși prin articolele 95 și 96 a legii comunale se exercită drept de control asupra comunelor prin derăgătorul politic drectorial, și cu recurs la instanța politică a țării, Ministerul de interne, totuși, socotim că acest control este ineficace in ce privește acordarea cetățeniei de onoare, pentru că legiuitorul austriac nu prevede anumite condițiuni, și lasă acordarea la absoluta discrețiune a Comitetelor comunale. „Legea din 28 Aug. 1908—Bucovina“

2) „Regulamentul pentru aplicarea tratatelor de pace“, București, 1923, pag. 77.

JURISPRUDENȚA ROMANA

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA S. I.

Audiența dela 30 Ianuarie 1925

Președenția D-lui C. R. Marinescu Prim-Peședinte

Iosif Iăgher cu judecătorul sindic

FALIMENT.—SENTINȚA DE DECLARARE.—PUTERE EXECUTORIE.—
DACĂ SE POATE SUSPENDA EXECUTAREA ÎN APEL.—ART. 708
ȘI 842 C. COM. ART. 129 ȘI 338 PR. CIVILĂ.

În materie de faliment legea dând sentințelor putere executorie, instanța de apel nu poate fără un text de lege expres să înlătore caracterul executiv al acestor sentințe și să încuviințeze suspendarea executărei.

No. 10.—Respinsă cererea făcută de Iosif Iăgher de a se suspenda executarea sentinței comerciale a Trib. Dolj S. III u No 25/925.

Curtea,

Asupra cererii făcută de Iosif Iăgher, comerciant din Craiova, prin petiția înregistrată la No. 654 bis/925, de a se suspenda executarea sentinței comerciale No. 25/925, a Tribunalului Dolj, secția III-a, prin care s'a respins cererea numitului de a i se acorda un moratoriu de 6 luni și a fost declarat în stare de faliment.

Având în vedere că Iosif Iăgher atacând cu apel sentința Tribunalului, a cerut ca mai înainte d'a se judeca apelul asupra fondului cauzei, să se ordone de Curte suspendarea executărei.

Având în vedere susținerile petiționarului și actele cauzei.

Având în vedere că conform art. 708 cod. comercial, sentințele declarative de faliment sunt executorii provizorii; că acest caracter executoriu îl au desigur și sentințele prin care falimentul se declară din oficiu, în temeiul art. 842 cod. comercial, fiind și în asemenea caz același interes d'a se lua măsuri grabnice de păstrarea averii falitului și de asigurarea intereselor creditorilor lui.

Având în vedere că în cazul când o sentință nedefinitivă este executorie provizoriu de drept, în virtutea legii, instanța de apel nu poate încuviința suspendarea executărei fără un text expres de lege care să-i dea acest drept. Este în adevăr de principiu că, în afară de cazurile exceptate de lege, judecătorii în apel nu pot să aibă drepturi mai întinse

ca judecătorii primei instanțe; ori, credem că în cazul când legea dă putere executorie unei sentințe, cum e în materie de faliment, judecătorii Tribunalului, n'ar putea ca, pe de-o parte, să declare falimentul, iar pe de alta să înlătore puterea executorie a sentinței; astfel fiind, credem că nici instanța de apel nu poate suspenda executarea sentinței prin care se declară falimentul.

Având în vedere că, față de cele expuse, textul art. 338 pr. civ. care prevede că părțile vor putea obține înainte de judecata apelului, suspendarea în totul sau în parte a execuției provizorii, nu se poate referi de cât la sentințele prin care judecătorii primei instanțe, uzând de dreptul de apreciere, recunoscut lor în cazurile limitative din art. 129 pr. civ., au încuviințat execuția provizorie a sentinței ce au pronunțat, cum și la sentințele executorii de drept, cum sunt cele date conform legii asupra drepturilor proprietarilor, dar în privința cărora există un anume text (art. 11) care dă dreptul instanței de apel d'a ordona suspendarea executărei.

Că, întru cât în materie de faliment legea dă sentințelor, deși supuse opoziției și apelului, puterea executorie, instanța de apel nu poate, fără un text expres, să înlătore caracterul executoriu al acestor sentințe.

Că, astfel fiind, cererea de suspendare a sentinței declarativă de faliment este inadmisibilă și urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, redactate de d. Prim Președinte C. R. Marinescu, respinge cererea.

Semnați: C. R. Marinescu, G. A. Christof, D. T. Alexiu.

TRIBUNALUL FALCICENI

Audiența dela 18 și 19 Noembrie 1924

Președenția D-lui Alex. Diaconescu, judecător

Paraschiva Țigante cu Mihai N. Rusu

AVOCAT.—CONTRASEMNAREA ACTIUNILOR INTRODUSE LA TRIBUNALE.—OPOZIȚIE.—APEL INTRODUS CONTRA UNEI CĂRȚI DE JUDECATĂ.—ART. 40 DIN LEGEA AVOCATILOR, ȘI 61 DIN LEGEA JUDECĂTORIILOR DE OCOL.

Contrasemnarea de către avocat, este obligatorie și la cererile de opoziție la tribunale, chiar când afacerea este venită dela judecătoria de ocol, de oarece numai cererile introduse

înaintea judecătorului de ocol sunt scutite de obligațiunea contrasemnării avocatului, fiindcă la acele instanțe judecătorul de ocol însuși, potrivit art. 61 din legea judecătorilor de ocoale, execută controlul cererilor ce i se prezintă.

No. Anulată opoziția făcută cu petițiunea înregistrată la No. 20055/924 de Paraschiva Țigante contra sentinței civile cu No. 137/924 a acestui tribunal în proces cu M. Rusu.

Tribunalul.

Asupra opoziție făcută de Paraschiva Țigante din comuna Mădei, județul Fălcișeni, prin petiția înreg. la No. 20.055/924, contra sentinței civile No. 137/924 a acestui Tribunal.

Având în vedere incidentul ridicat de intimat de a se considera nulă opoziția, ca nefiind semnată de avocat în conformitate cu art. 40 din legea avocaților;

Văzând și susținerile oponentei, care arată că într-un câț afacerea este venită în apel dela judecătoria de ocol opoziția contra sentinței tribunalului nu este nevoie să fie contrasemnată de avocat.

Considerând că dispozițiunile art. 40 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați impun contrasemnarea de către avocat a petițiilor de intentarea acțiunilor și toate cererile pentru atacarea hotărârilor, în materie litigioasă înaintea tribunalelor și curților, ca o condițiune esențială pentru validitatea lor;

Că, rațiunea pentru care s'a impus obligația contrasemnării de către avocat a actelor judecătorești mai sus arătate se bazează pe ideea de a pune la adăpostul riscului de pierdere de drepturi și daune, la care pot fi expuși justițiabili lipsiți de cunoștințe juridice, dacă ar redacta ei singuri sau prin mijlocirea unor simpli practicanți diferitele cereri pentru valorificarea drepturilor lor în justiție, precum și pe faptul că avocatul contrasemnând, exercită un control juridic asupra cererii și astfel se împiedică investirea instanțelor judecătorești cu cereri lipsite de orice bază legală, al căror număr mare ar constitui o pedică pentru o bună administrare a justiției (vezi desb. parlam. Cas. Secț. Unite Dec. 34 din 30 Octombrie 1924).

Că, pornind dela această argumentare jurisprudența Inaltei Curți de Casație a stabilit că această obligație de a se contrasemna actele judecătorești de către avocat nu mai este impusă pentru cererile introduse înaintea judecătorului de Ocol, care prin art. 61 din legea judecătorilor de ocoale exercită el însuși controlul asupra acestei cereri, — astfel că scopul avut în vedere de legiuitor prin edictarea dispozițiilor din art. 40 din legea avocaților se gă-

sește realizat. Se mai aduce și un argument de text, punându-se în concordanță dispozițiunile generale din al. 2, art. 40 din lege, cu primul aliniat din acelaș articol, unde se vorbește numai de actele adresate la Tribunal și Curți (Cas. I, Dec. 929/924).

Având în vedere că în speță opoziția a cărei anulare se cere este îndreptată contra sentinței acestui tribunal prin care s'a admis apelul de către pârțitul intimat contra cărței de judecată civilă No. 166/923 a judecătoriei ocol. rural Broșteni.

Că, din moment ce legiuitorul nicăeri nu vorbește, că pentru afacerile care vin pe orice cale dela judecătoriile de ocoale înaintea tribunalului, actele referitoare la acele afaceri și în procedura dinaintea tribunalului să nu mai fie supuse contrasemnării lor de către avocat.

Că, nici nu s'ar fi putut prevedea o excepție pentru toate aceste afaceri de vreme ce acțiunea contrasemnării actelor de către avocat rezidă — în controlul juridic ce se face, control presupus și obligatoriu pentru toate actele judecătorești adresate judecătorului de ocol și care control nu mai există la introducerea lor pentru actele îndreptate înaintea tribunalului și Curților, cu actuala procedură.

Că, deci, chiar dacă afacerea este venită dela judecătoria de Ocol, într-un câț este vorba de o cerere de opoziție adresată direct tribunalului și prin care se tinde a se reforma o sentință a tribunalului dată în materie litigioasă, această cerere pentru rațiunea mai sus arătată urma a fi supusă controlului unui avocat prin contrasemnare.

Că, neîndeplinind această condiție, după cum se constată din însuși examinarea petiției dela dosar, ea urmează a fi anulată.

Pentru aceste motive, redactate de d. jude Alex. Diaconescu, anulează opoziția.

Semnați: *Alex. Diaconescu, Const. Disim.*

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

Vol. I. Codul Civil

Adnotat cu trimiteri la Doctrina franceză și română și cu toată jurisprudența română dela 1868—1925.

(in genul lui Fuzier-Herman).

de

C. Hamangiu

Consilier la Inalta Curte de Casație

Cu colaborarea, în ceia ce privește doctrina și jurisprudența mai recentă, a d-lui N. Gheorghean, judecător de ședință la Trib. Ilfov.

Va apare în total 4 mari volume

Vol. II este sub presă; vol. III și IV sunt complet terminate și vor apare în curând.

Fiecare volum, cuprinzând aproape 800 pagini, costă 400 lei.